

Hevostilojen ympäristönsuojeluohje Jyväskylässä

Jyväskylän kaupunki
Ympäristönsuojelu 2016

www.jyvaskyla.fi

Tämän oppaan tarkoituksena on palvella hevostilojen tietolähteenä ympäristönsuojelu- ja lupa-asioissa.

Kun suunnittelet hevosten pitoa tai tallin rakentamista / laajentamista ota selvää seuraavista asioista:

<p><u>Tallin rakentaminen (s. 2)</u></p> <p>Uusi talli, maneesi tai muu rakennelma, tai muun rakennuksen muuttaminen tallikäyttöön tai muutokset vanhaan tallirakennukseen edellyttävät rakennuslupaa/toimenpidelupaa/ilmoitusmenetelyä ja mahdollisesti suunnittelutarveratkaisua</p> <p>OTA YHTEYS RAKENNUSVALVONTAAN</p> <p>Uutta tallia ei tule perustaa I- tai II-luokan pohjavesialueelle!</p>	<p><u>Lannan varastointi ja hyödyntäminen (s. 3)</u></p> <p>Lanta on ensisijaisesti varastoitava tiivispohjaisessa lantalassa, joka on mitoitettu 12 kk varastointiin ja lanta on ensisijaisesti hyödynnettävä lannoitteena. Jos tilalla kertyy vuodessa tai varastoidaan kerrallaan enintään 25 m³ lantaa, voidaan lanta varastoida tiiviillä siirtolavalla tai vastaavalla.</p> <p>Lantalan rakentaminen edellyttää rakennus- tai toimenpidelupaa</p> <p>OTA YHTEYS RAKENNUSVALVONTAAN JA YMPÄRISTÖNSUOJELUUN</p>
<p><u>Tarhat, kentät ja laitumet (s. 6)</u></p> <p>Tarhojen ja laidunten on oltava riittävän tilavia. Hevosten aitauksissa ei saa käyttää piikkilankaa.</p> <p>Uusien jaloittelualueiden ja tarhojen ruokinta- ja juottopaikkojen etäisyys vesistöön tulee olla vähintään 50 m ja valtaojaan 25 m ja sijoittaminen pohjavesialueelle tulee kyseeseen vain erityisin perustein</p> <p>OTA YHTEYS YMPÄRISTÖNSUOJELUUN</p>	<p><u>Ympäristölupa (s. 7)</u></p> <p>Hevostalli tarvitsee aina ympäristöluvan, jos se on tarkoitettu vähintään 60 hevoselle tai ponille.</p> <p>Ympäristölupaa voidaan edellyttää myös, jos talli sijaitsee tai sijoitetaan I- tai II-luokan pohjavesialueelle tai toiminnasta voi aiheutua naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta rasitetta naapurille</p> <p>OTA YHTEYS YMPÄRISTÖNSUOJELUUN</p>
<p><u>Jätehuolto ja jätevedet (s. 7)</u></p> <p>Jokaisen kiinteistön on oltava järjestetyn jätteenkuljetuksen piirissä.</p> <p>Kuolleet hevoset tulee toimittaa luvan saaneeseen vastaanottoaikaan.</p> <p>Tallin jätevedet tulee käsitellä jätevesiasetuksen mukaisesti 15.3.2018 mennessä.</p> <p>Jätevesijärjestelmän rakentaminen tai kunnostaminen vaatii suunnitelman ja edellyttää toimenpidelupaa</p> <p>OTA YHTEYS YMPÄRISTÖNSUOJELUUN TAI RAKENNUSVALVONTAAN</p>	<p><u>Ilmoitusvelvollisuus (s. 9)</u></p> <p>Eviran rekisteri: jokainen eläin tulee ilmoittaa rekisteriin, ilmoitukset maaseutupalveluihin.</p> <p>Ilmoitus ammattimaisesta tai muuten laajamittaisesta hevosenpidosta tehdään läänineläinlääkärille.</p> <p>Ilmoitus hevosenpidosta asemakaava-alueella tehdään ympäristöterveydenhuoltoon.</p> <p>OTA YHTEYS YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTOON</p>
<p>Yhteystiedot löytyvät sivulta 10</p>	

Tallin rakentaminen

Hevostallin ja siihen liittyvien rakennelmien rakentaminen edellyttää rakennuslupaa. Rakennuslupa tarvitaan myös silloin, kun rakennuksen alkuperäistä käyttötarkoitusta muutetaan (esim. autotallin muuttaminen hevostalliksi). Toimenpidelupa tarvitaan lantalan rakentamiseen ja jätevesijärjestelmän uusimiseen ja pienempiin rakenteellisiin muutoksiin riittää ilmoitusmenettely.

Jyväskylän kaupungin rakennusjärjestys ohjeistaa maatilarakentamista seuraavasti:

Rakennuspaikan, jolla pidetään hevosia, tulee olla tarkoitukseen riittävän suuri. Pintalan tulee olla vähintään yksi hehtaari ensimmäistä hevosta kohti ja 0,5 hehtaaria lisää kutakin seuraavaa hevosta kohden. Rakennuspaikalla tulee voida osoittaa riittävät ulkotarhat ja/tai laitumet. Uutta tallia ei saa ilman naapurin suostumusta rakentaa 50 metriä lähemmäksi naapurin rajaa, mikäli naapurikiinteistöllä on rajan tuntumassa asuinrakennus, oleskelupiha, koulu, päiväkotitai vastaava. Sama rajoitus koskee hevosten ulkotarhoja.

Pääelinkeinoon harjoittamiseen käytettävän hevostallin tai maneesin saa rakentaa yli viiden (5) hehtaarin suuruiselle tilalle.

Maatilarakentaminen voi edellyttää myös suunnittelutarveratkaisua (suunnittelutarvealuekartta rakennusvalvonnan nettisivuilla):

Maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 2 momentin mukaan suunnittelutarvealueelle voidaan myöntää rakennuslupa ilman suunnittelutarveratkaisua jo olemassa olevaan asuntoon tai maatilaan kuuluvalla talousrakennuksella.

Uusia talleja ei tule rakentaa pohjavesialueelle

Uusien tallien ja lantavarastojen rakentaminen I- ja II-luokan pohjavesialueilla voi tulla kyseeseen vain erityisin perustein ja pohjaveden pilaantumisvaaraan estävin toimenpitein.

Ole jo suunnitteluvaiheessa yhteydessä Jyväskylän kaupungin rakennusvalvontaan ja ympäristönsuojeluun ja mikäli talli sijaitsee kaava-alueella, ympäristöterveydenhuoltoon!

Lannan varastointi ja hyödyntäminen

Lantala mitoitetaan 12 kuukauden varastointia varten. Varastointimitoituksesta voidaan vähentää laidunkausi, enintään 4 kk. Laskennallinen hyötytilavuus saadaan kertomalla lantalan pohjan pinta-ala vesitiiviin betonireunan korkeudella, johon on lisätty 1 metri.

Lantalan ohjemitointi 12 kuukauden varastointia varten on hevosella 17 m³, ponilla 12 m³ ja pienponilla 8 m³.

Lantala on rakennettava vesitiiviiksi, joka on tehty betonista (C25/30) tai muusta vastaavasta materiaalista. Rakenteiden tulee estää valumavesien ja lannan pääsy pinta- ja pohjavesiin. Uudet lantalat tulee ensisijaisesti kattaa tai vähintään peittää. **Katetun** lantalan betonireunojen tulisi olla vähintään 1,5 m ja ajoluiskan vähintään 0,2 m korkea. Katetun lantalan riittävästä tuuletuksesta on huolehdittava lantapalon estämiseksi. **Avolantalan** reunojen ja ajoluiskan on oltava vähintään 0,5 m korkeat. Avolantala on sijoitettava niin, ettei rakennuksen katolta valu vettä lantalaan. Avolantalan mitoituksessa on otettava huomioon sadevesien vaatima tilavuus. Lantalan edessä on oltava kovapohjainen ajoluiska ja kuormauslaatta, jolta lastauksen yhteydessä levinnyt lanta voidaan kerätä pois.

Kuva 1. Katetun lantalan ulkovaippa harva tai aukollinen, jotta lantala tuulettuu riittävästi.

Kuva 2. Avolantala sijoitettu siten, ettei sadevesi valu ympäröivien rakennusten katolta lantalaan.

Lantalan rakentaminen vaatii toimenpideluvan rakennusvalvonnasta! Ota jo suunnitteluvaiheessa yhteyttä rakennusvalvontaan ja ympäristönsuojeluun.

Poikkeukset lannan varastointitilavuudesta

Lannan 12 kk varastointimitoituksesta voidaan nitraattiasetuksen mukaan poiketa jos:

1. Lanta luovutetaan tiivispohjaiseen riittävän kokoiseen lantavarastoon
2. Lanta luovutetaan hyödyntäjälle, joka ympäristöluvan perusteella voi vastaanottaa lantaa.

Edellä mainituissa tapauksissa tallinpitäjän on tehtävä lannan luovutuksesta kirjallinen sopimus vastaanottajan kanssa. Lomake löytyy ympäristönsuojelun nettisivuilta Lupa- ja ilmoitusasiat: Lannanluovutussopimus. Lannanluovutussopimus toimitetaan ympäristönsuojeluun tiedoksi.

Mikäli lantalan mitoituksesta aiotaan poiketa tai mitoituksessa halutaan ottaa huomioon laidunkausivähennys, tulee rakennuslupahakemukseen liittää asianmukaiset asiakirjat, esim. laidunalueita koskevat tiedot tai lannanluovutussopimus.

Kuva 3. Siirtolava sijoitettu katokseen ja tiiviille alustalle.

Hevostallin yhteyteen ei tarvitse rakentaa lantala, mikäli lantaa kertyy vuodessa tai varastoidaan kerrallaan enintään 25 m³. Tässä tapauksessa voidaan lanta varastoida tiiviillä siirtolavalla tai vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä.

Lannan luovutus

Mikäli tilalla ei ole riittävästi lannan levitykseen käytettävää peltoalaa vaan lantaa joudutaan luovuttamaan, tulee lannan luovutuksesta tehdä kirjallinen sopimus vastaanottajan kanssa. Lannanluovutussopimus toimitetaan ympäristönsuojeluun tiedoksi. Myös muutoksista ilmoitetaan ympäristönsuojeluun.

Lantaa voidaan myydä tallilta suoramyyntinä, silloin kun lanta ei sisällä mitään vakavaa tartuntataudin leviämiskärsiä eikä tilalla ole todettu hukkakauraa (laki hukkakauran torjunnasta (185/2002) sekä lannoitevalmistelaki (539/2006)).

Lannan levitys ja hyödyntäminen

Lanta tulee ensisijaisesti hyödyntää peltojen lannoituksessa. Lantaa ei saa levittää lannanlevityskiellon (1.11.–31.3.) aikana eikä lumipeitteeseen, routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan. Lanta on mullattava tai kynnettävä peltoon vuorokauden sisällä levityksestä. Lannoitus on kielletty 5 metriä lähempänä vesistöä ja 10 metrin vyöhykkeellä pelto on muokattava vuorokauden kuluessa levityksestä. Lantaa ei saa levittää talousvesikaivojen läheisyyteen, eikä sitä saa polttaa. Lantaa jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voidaan levitysaikana säilyttää enintään neljä viikkoa levitystä odottamassa.

Lannan kompostointi

Lannan kompostoinnin avulla on mahdollista pienentää lantatilavuutta, parantaa lannan mikrobiologisia, kemiallisia ja fysikaalisia ominaisuuksia sekä hygieenistä laatua. Kompostointi on tehtävä tiivispohjaisella alustalla, jonka jälkeen jälkikypsytyks voidaan tehdä aumassa noudattaen jälkikypsytyksauman perustamisesta ja suojaetäisyyksistä annettuja ohjeita. Lantaa voidaan kompostoida myös esim. rumpukompostorissa tai muovituubissa.

Typpianalyysi

Nitraattiasetuksen mukaan lannasta tulee tehdä lanta-analyysi viiden vuoden välein. Lannasta määritetään liukoinen typpi, kokonaistyppi ja kokonaisfosfori. Viljelijän on pidettävä kirjaa lannoitevalmistetiedoista ja lannoituksesta.

Ohjeet lantanäytteen ottamisesta typpianalyysiä varten saa <http://www.viljavuuspalvelu.fi/fi/naytteenotto-ohjeet>

Aumavarastointi poikkeustilanteissa

Kuivalantaa, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voidaan poikkeustilanteissa varastoida myös aumassa.

Aumaan voi sijoittaa lantaa vähintään yhden hehtaarin alalle tai enintään koko lohkolle ja siihen rajoitettaville lohkoille levitettävä määrä.

Auma tulee perustaa nitraattiasetuksen mukaisesti:

- aumaa ei saa tehdä paikoille, joissa tulva nousee pelloille eikä pohjavesialueelle
- auman täytyy sijaita vähintään 100 m päässä vesistöstä, valtaojasta tai talousvesikaivosta sekä 5 m päässä ojasta
- auman pohjalle on laitettava vähintään 20 cm nestettä sitova kerros esim. silputtua olkea tai heinää, purua tai turvetta
- auma on peitettävä tiiviillä peitteellä.

Aumasta on tehtävä ilmoitus ympäristönsuojeluun 14 vrk ennen auman tekoa.

Tarhat, ratsastuskentät ja laitumet

Ulkotarhat ja kentät

Tarhan tulee olla riittävän suuri eläinmäärään nähden. Yhden hevosen tarhan kooksi suositellaan vähintään 500 m² ja yhteistarhan kooksi 200 – 250 m² hevosta tai ponia kohden. Tarhan, johon sijoitetaan useita hevosia, tulee aina olla niin tilava, että arvoasteikossa alempana olevalla hevosella on riittävästi tilaa väistää ylempiarvoista.

Tarhan pohjarakenne on valittava maaperän, maaston muotojen ja ulkoilualan koon mukaan. Sade- ja sulamisvedet eivät saa jäädä tarhaan, ja pohjan tulee kestää kaikilla säätyypeillä. Tarhan kuivatus tulee järjestää joko salaojilla tai keräilyojilla. Salaojittaminen on suositeltavaa, jos alueen hevosipaine on suuri ja maasto on upottavaa tai melko pehmeää. Kantavalla maapohjalla riittää kevyempi pohjustus. Tarhojen pintakerros on uusittava tarvittaessa.

Jaloittelualueet ja ratsastuskentät on rakennettava siten, että niistä ei aiheudu ympäristön tai pinta- ja pohjavesien pilaantumisvaaraa. Jaloittelualueet ja kentät tulee puhdistaa lannasta säännöllisesti, mielellään viikoittain. Tarhojen valumavesien puhdistamiseksi tarhat on hyvä perustaa kalteviksi, jolloin vedet voidaan tarvittaessa johtaa laskeutusaltaaseen tai kosteikkoon. Kertyneen veden puhdistusta voidaan tarvittaessa tehostaa ennen avouomaan johtamista tai vettä voidaan käyttää nurmen tai pölyävän kentän kasteluun. Muovirouheen tai vastaavan käyttäminen ratsastuskenttien pohjassa on sallittu ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtävän ilmoituksen perusteella.

Uusien jaloittelualueiden ja tarhojen ruokinta- ja juottopaikkojen sijoittaminen pohjavesialueelle tulee kyseeseen vain erityisin perustein ja pintavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi etäisyyden vesistöön, talousvesikaivoon ja lähteeseen oltava vähintään 50 m ja valtaojaan 25 m. Ruokinta- ja juottopaikkoja ei saa sijoittaa tulvanalaiselle alueelle.

Laitumet ja kasvipeitteisyys

Pintavaluntana ja salaojavesien mukana laitumilta voi valua huomattava määrä ravinteita vesistöihin. Laidun onkin perustettava siten, ettei siitä aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa ja että pintavesien pilaantumisvaara on mahdollisimman pieni. Laitumen sijoittamista I ja II-luokan pohjavesialueelle tulee välttää. Mikäli laitumen lähellä on esimerkiksi uimarantoja ja mökkejä, voidaan joutua laidunalue rajaamaan vesirajan yläpuolelta.

Hevoselle paras laidunmaa on kuiva, vettä läpäisevä, loivasti mäkinen ja kiinteäpohjainen. Hevosille tulisi olla varattuna useampi laidunlohko, jotta käytössä olevan laitumen ruoho pysyy kasvavana.

Yleisiä ohjeita

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava hevoselle turvallisia ja sopivasta materiaalista. Aitauksessa ei saa olla liian ahtaita tai teräviä kulmia ja aitojen on oltava helposti hevosen havaittavissa. Aidat ja niiden rakenteet on pidettävä hyvässä kunnossa, jotta hevoset eivät

pääse vahingoittumaan tai karkaamaan. Aitojen kunto on tarkastettava säännöllisesti ja havaitut viat korjattava viivytyksettä. **Ulkotarhan ja laitumen aita ei saa olla piikkilankaa.** Laiduntavalla hevosella on oltava sääsuoja joko laitumen yhteydessä tai niin että hevonen on helposti siirrettävissä suojaan (Eläinsuojelulaki ja -asetus).

Ympäristölupa

Hevostalli tarvitsee aina ympäristöluvan, jos se on tarkoitettu vähintään 60 hevoselle tai ponille.

Ympäristölupaa voidaan edellyttää myös luparajan alittavalta eläinpaikkamäärältä, jos:

- talli sijaitsee tai sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle
- toiminnasta saattaa aiheutua kohtuutonta rasitusta naapureille

Lomake ja ohjeet löytyvät ympäristöhallinnon nettisivuilta: http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Luvat_ilmoitukset_ja_rekisterointi/Ymparistolupa/Miten_ymparistolupa_haetaan__ohjeet_ja_lomakkeet.

Myös mullan valmistus myyntiin sekoittamalla lantaa multa tai muihin puhtaisiin maa-aineksiin vaatii pääsääntöisesti ympäristöluvan.

Ota yhteys ympäristönsuojeluun aina uutta tallia perustettaessa tai ympäristöluvanvaraista toimintaa suunniteltaessa.

Jätehuolto ja jätevedet

Jokaisen tallin tulee olla liittynyt järjestetyn jätehuollon piiriin.

Jyväskylässä on yleinen jätteiden lajitteluvollisuus. Kaikilla kiinteistöillä tarvitaan bio- ja kuivajäteastia. Omakotiasukkaat toimittavat hyötyjätteet hyötyjättepisteisiin. Rivi- ja kerrostaloilla hyötyjäteastiat löytyvät kiinteistön omasta jättepisteestä. Jätteen tuottajan tulee huolehtia jätteidensä lajittelusta. Lajitellut hyötyjätteet, vaaralliset jätteet ja erityisjätteet pidetään erillään muista jätteistä sekä toisistaan ja toimitetaan niille osoitettuihin vastaanottopaikkoihin. Tuottajanvastuun piiriin kuuluvat jätteet toimitetaan tuottajayhteisön osoittamiin vastaanottopaikkoihin.

Jätteitä ei saa haudata tai polttaa. Kiinteistöllä tulee olla jäteastiat eri jätelajeille jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Lajitteluohje:

- Hyötyjätteet (lasi, metalli, kartonki, paperi): hyötykeräyspisteisiin
- Biojäte: kompostointi/biojäteastia
- Rehujäte: on joko muokattava peltoon, mädätettävä tai kompostoitava asianmukaisesti taikka toimitettava luvanvaraiseen jätteenkäsittelypaikkaan
- Sähkö- ja elektroniikkaromu: vastaanottopisteisiin
- Vaaralliset jätteet: vastaanottopisteisiin
- Eläinlääkintäjätteet: apteekkiin

Kuolleet hevoset

Kuolleet hevoset tulee ensisijaisesti toimittaa luvanvaraiseen vastaanottoaikaan. Eläimen voi toimittaa esim. Honkajoki Oy:lle polttolaitokseen. Voit tilata noudon myös täyttämällä Honkajoki Oy:n sähköisen lomakkeen netissä.

Eläimen hautaaminen, Eviran ohje:

- Kuollutta eläintä ei saa haudata pohjavesialueelle, vedenottamon suoja-alueelle, alle 250 metrin etäisyydelle kaivosta tai vesistöön viettävään rinteeseen, eikä alueelle, jota kynnetään tai kaivetaan pian hautaamisen jälkeen
- Kuollut eläin on haudattava vähintään metrin syvyyteen. Eläin on peitettävä heti siten, että ketut, rotat, lokit tai muut eläimet eivät pääse käsiksi haudattuun eläimeen.
- Kuollut eläin on hautaamisen yhteydessä tarvittaessa kalkittava tai käsiteltävä desinfiointiaineella taudinaiheuttajien tuhoamiseksi.
- Kuollutta eläintä ei saa haudata muovisäkissä tai muussa maatumattomassa pakkauksessa.

Jätevesien käsittely

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella myös hevostalleilta tulevat jätevedet on ohjattava vesihuoltolaitoksen viemäriverkostoon. Tietoa kunkin alueen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesta saa Jyväskylän Energialta tai paikalliselta vesiosuuskunnalta.

Mikäli liittyminen ei ole mahdollista, tallien jätevesille (myös pesuvedet) tulee olla kiinteistökohtainen jätevesijärjestelmä. Uudisrakentamisessa jätevesijärjestelmän on täytettävä hajajätevesiasetuksen vaatimukset. Vanhoilla kiinteistöillä jätevesijärjestelmät on kunnostettava asetuksen mukaisiksi 15.3.2018 mennessä.

Jätevesijärjestelmän valinnassa ja suunnittelussa tulee käyttää pätevää suunnittelijaa. Rakennus- tai toimenpidelupahakemukseen on liitettävä suunnitelman lisäksi jätevesijärjestelmän käyttö- ja huolto-ohje.

Jos tilalla on kuivakäymälä/kompostikäymälä, jätteitä ei tule sekoittaa hevosten lannan

joukkoon virusten ja bakteerien leviämisen estämiseksi. Kuivakäymäläjätteet tulee kompostoida asianmukaisesti.

Ota yhteys ympäristönsuojeluun ja rakennusvalvontaan mikäli suunnittelet järjestelmän saneerausta tai uuden rakentamista.

Ilmoitusvelvollisuus

Ympäristönsuojeluun liittyvien ilmoitusten ja lupien lisäksi hevosenpitäjän tulee tietää seuraavat ilmoitusvelvolliset asiat:

Ilmoitus Eviran ylläpitämään pitopaikkarekisteriin:

Hevosesta tai sen pitämisestä tulee tehdä ilmoitus Eviran pitopaikkarekisteriin. Ilmoitus palautetaan maaseutupalveluihin (kts. yhteystiedot). Lomake löytyy osoitteesta:

http://www.evira.fi/files/attachments/fi/evira/lomakkeet_ja_ohjeet/elaimet/pitopaikkalomake_28.3.2013.pdf

Ammattimaisesta tai muutoin laajamittaisesta hevosten pidosta tehtävä ilmoitus:

Ilmoitus tehdään aluehallintovirastoon. Lisätietoja ilmoitusmenettelystä saa Eviran nettisivuilta:

<http://www.evira.fi/portal/fi/elaimet/elainsuojelu+ja+elainten+pito/elainsuojelu+pitopaikoissa/ilmoituksenvarainen+elaintenpito/>

Ratsastuspalveluja koskee lisäksi laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta sekä asetus kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista. Lain mukaan toiminnanharjoittaja on vastuussa palveluiden turvallisuudesta. Toiminnanharjoittajan tulee laatia kirjallinen turvallisuusasiakirja, joka sisältää tiedot ratsastuspalvelun turvallisuuden varmistamisesta. Lisätietoja saa Tukesin nettisivuilta: <http://www.tukes.fi>

Ilmoitus eläinten pitoon tarkoitetun rakennuksen tai aitauksen sijoittamisesta tai käyttöönotosta asemakaava-alueella:

- tehdään ennen toiminnan aloittamista kunnan terveydensuojeluviranomaiselle
- ilmoitus voidaan vaatia tehtäväksi myös alueella, missä se jo olemassa olevan asutuksen takia katsotaan tarpeelliseksi
- lisätietoja ympäristöterveydenhuollosta

Lomake löytyy osoitteesta: [eläinten pitoon tarkoitettu rakennus tai aitaus asema- tai rakennuskaava-alueella](#)

Yhteystiedot

Ympäristönsuojelu

Käynti- ja postiosoite:
Hannikaisenkatu 17
PL 233, 40101 Jyväskylä

Maatalouden ympäristöasiat:

Pirkko Hakkarainen (014) 266 5170
Anu Surakka (014) 266 5177

Jätevesiasiat:

Pirkko Hakkarainen (014) 266 5170

Jätehuolto:

Pekka Kupari (014) 266 5173

Sähköpostiosoitteet:

etunimi.sukunimi@jkl.fi

Rakennusvalvonta

Käynti- ja postiosoite:
Hannikaisenkatu 17
PL 233, 40101 Jyväskylä

Rakentaminen hevostiloilla:

Riitta Halkomäki (014) 266 4799
Kaisa Hirvaskoski-Leinonen (014) 266 1848

Karttatilaukset:

Palvelupiste Hannikainen
puh. 014 266 0108

Ympäristöterveydenhuolto

Käynti- ja postiosoite:
Eeronkatu 10
40720 Jyväskylä

Eläintenpitoon liittyvät ilmoitukset:

Kirsti Leppänen (014) 266 2378

Valvontaeläinlääkäri, eläinsuojelu:

Mikko Kananen (014) 266 7672

Maaseutupalvelut

Käynti- ja postiosoite:
Kantolantie 10 A
41340 Laukaa

Maaseutuasiamiehet:

Aila Rekola (014) 2675194
Matti Ilmonen (014) 2675199

Jyväskylän Energia

Liittymäpalvelu
puh. 014 366 4030

Liitoskohtalausunnat:

Ilta Tauriainen 040 643 1863

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Ratsastuspalvelut:
Kaarina Kärnä puh. 029 505 2 184
Vaihde: 029 505 2000

Suomen Hippos

Käynti- ja postiosoite:
Tulkinkuja 3
02650 ESPOO
Vaihde: 020 760 500